

Jaarverslag schooljaar 2018-2019

*Samenwerkingsverband VO Groningen Stad
oktober 2019*

Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag van het schooljaar 2018-2019 van het Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Groningen Stad (SWV VO 20.01). Het jaarverslag wordt door het Dagelijks Bestuur (DB) vastgesteld en daarna ter kennisname aangeboden aan het Algemeen Bestuur (AB) als toezichthoudend orgaan alsmede aan de Ondersteuningsplanraad (OPR) en de Medezeggenschapsraad personeel (MR-p) als vertegenwoordigende medezeggenschapsorganen van ouders van de leerlingen en het personeel op de scholen en het personeel binnen het SWV.

In de regio hebben de schoolbesturen binnen het SWV de verantwoordelijkheid gekregen om in samenwerking de ondersteuning en begeleiding van leerlingen te organiseren. Het SWV heeft één wettelijke taak en drie bestuurlijke opdrachten:

1. De wettelijke taak om passend onderwijs te realiseren;
2. De opdracht om beleid en uitvoering van de overstap po-vo voor de schoolbesturen binnen het SWV te coördineren;
3. De opdracht om beleid en uitvoering van de overstap vo-mbo voor de schoolbesturen binnen het SWV te coördineren. Hier is de bestuurlijke overeenkomst VSV bij inbegrepen;
4. De verbinding onderwijs-jeugdhulp te realiseren.

Deze taak en opdrachten brengen met zich mee dat het SWV veelvuldig in contact is met diverse lagen die werkzaam zijn binnen een schoolbestuur en de externe partners. T.a.v. de wettelijke taak zijn er binnen het samenwerkingsverband afspraken gemaakt over de wijze waarop voor alle leerlingen een passende plek in het onderwijs kan worden gerealiseerd.

Een relevant en arbeidsintensief traject in 2018-2019 was het opstellen van het nieuwe ondersteuningsplan 2019-2023. Het ondersteuningsplan is het formele beleidsdocument van het SWV en heeft wettelijk gezien een looptijd van vier jaren (2019-2023). Het is te vinden op de website van het SWV: <https://www.swv-vo2001.nl/ondersteuningsplan/>

De korte samenvatting over 2018-2019

1. We zijn er in geslaagd om met een groot draagvlak een nieuw ondersteuningsplan voor vier jaren vast te stellen. Het is tot stand gekomen middels brede raadpleging met vertegenwoordiging van ouders, personeel, management van de scholen, besturen en externe partners;
2. Het aantal thuiszitters daalt i.t.t. voorgaande jaren niet verder. We hebben de indruk dat een verdere daling kan worden bereikt als we met de gemeente tot verdere overeenstemming komen over jeugdhulp in het onderwijs. De grenzen van de mogelijkheden van de scholen en de voorzieningen in het SWV lijken bereikt.
3. Het aantal leerlingen in het speciaal onderwijs blijft stabiel laag met 1,6% (264 leerlingen) t.o.v. landelijk 3,6%;
4. De reguliere scholen hebben opnieuw meer middelen ontvangen vanuit het SWV voor de (personele) inzet t.b.v. leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Dit was mogelijk door de positieve verevening. De scholen zijn transparant in de verantwoording van de ontvangen middelen. Ruim 13% van de leerlingen in het regulier onderwijs heeft een ondersteuningsbehoefte waarvoor de scholen middelen van het SWV ontvangen.
5. De groeimogelijkheden voor de ondersteuning in het SWV zijn praktisch bereikt. De financiële reserve zit op het gewenste optimum van 3,2%;
6. De voorbereiding op het beleid voor de doelgroep hoogbegaafde leerlingen is omgezet in de aanvraag (en toekenning) voor een subsidie 2019-2023 van jaarlijks €95.000 die hiervoor landelijk door OCW beschikbaar is gesteld. Het SWV vult dit jaarlijks aan met hetzelfde bedrag.
7. Op de gebieden kwaliteitszorg en AVG (privacywetgeving) zijn de nodige stappen gemaakt.
8. Er is door AB/DB en OPR veel tijd en energie gestoken in het onderwerp Governance. Meerdere bijeenkomsten en activiteiten hebben er toe geleid dat er een overeenkomst is bereikt over een nieuw bestuurlijk model, ingaande 01-01-2020. Hier ging een proces aan vooraf van ruim twee jaar. We hebben ons laten ondersteunen door een juridisch adviseur, een notaris en al eerder twee overige externe deskundigen. De stichting wordt omgezet in een vereniging. De leden zijn de besturen van de scholen en zij zitten in de ALV als hoogste orgaan van de vereniging. Onafhankelijk toezicht wordt uitgevoerd door drie te benoemen leden in de Raad van Toezicht. Bestuur en directie wordt gevoerd door een directeur-bestuurder.

Activiteiten en kengetallen schooljaar 2018-2019

Binnen het SWV hebben veel activiteiten plaatsgevonden die zijn uitgevoerd door bestuurders, directie/managementleden, OPR-leden en met name door direct betrokkenen bij de leerlingen (ondersteuningscoördinatoren, begeleiders, ouders en docenten). Deze activiteiten zijn vastgelegd in het jaarplan 2018-2019. Hieronder volgt een korte uiteenzetting van opvallende zaken en kengetallen met een toelichting op diverse activiteiten in het schooljaar 2018-2019.

Wat zijn opvallende kengetallen in 2018-2019?

- Het SWV kent een redelijk stabiel patroon m.b.t. het aantal leerlingen. De werkelijke cijfers van het totaal aantal leerlingen (ca. 16.500) laten zien dat we, i.t.t. de prognoses, nauwelijks teruglopen. NB De vooruitblik van mei 2019 op het schooljaar 2019-2020 laat wel een daling zien.
- De daling van het aantal leerlingen praktijkonderwijs van eerdere jaren is gestopt. Er is in 2018-2019 sprake van stabilisatie, 481 leerlingen / 2,9%, praktisch gelijk aan het landelijke gemiddelde. NB De vooruitblik van mei 2019 op het schooljaar 2019-2020 laat i.t.t. de prognose een stijging zien, 515 leerlingen / 3,2%. Het landelijke beeld is nog niet bekend. Dit heeft financiële consequenties voor de verdeling van de middelen in het SWV.
- Het aantal leerlingaantallen in het vso is licht gedaald van 272 naar 262 leerlingen. Ook over vier jaren gezien is er sprake van een licht dalend aantal leerlingen vso. In jaar 2018-2019 kenden we een percentage van 1,6% vso leerlingen. In 2013-2014, de tijd voor Passend Onderwijs, hadden we dat percentage ook. Het landelijk gemiddelde is 3,5%. Passend Onderwijs betekent voor ons dat de leerling een goede onderwijsplek heeft: regulier of speciaal. Gezien dit lage verwijzingspercentage slagen we er met elkaar al jaren in om een behoorlijke mate van inclusiviteit te realiseren.
- Het aantal leerlingen met een vorm van indicatie/bekostiging via OPP's in het regulier onderwijs is olopend, maar niet met verontrustende aantallen. Scholen krijgen de leerlingen die ondersteuning nodig hebben steeds beter in beeld. Het totaal aantal leerlingen met een vorm van extra bekostiging vanwege de ondersteuningsbehoefte is 13,3%.

Hoe zit het met de thuiszitters en de voortijdig schoolverlaters in het SWV?

M.b.t. het beleid en de acties rond thuiszitters in 2018-2019 is er ingezet op:

- het vervolg van de werkwijze waarbij we samen met leerplicht elke drie maanden de cijfers van absoluut en relatief verzuim en vrijstellingen aan de onderwijsinspectie door te geven;
- samenwerking in de werkgroep verdiepend verzuim bestaande uit Leerplicht, Verzuimloket OPDC en directie SWV en Expertise- & Consultatieteam. Het SWV beoogt met de monitor en werkgroep meer systematisch, structureel en cyclisch deze leerlingen te volgen en interventies te plegen, deze groep komt periodiek bijeen;
- er is - voor de 3de keer - een verdiepend onderzoek naar verzuim en thuiszitten uitgevoerd door de directie. De resultaten staan in een memo opvraagbaar bij de directie. Belangrijke conclusies waren:
 - we hebben de leerlingen goed in beeld en ze worden goed gevolgd door de scholen;
 - intensieve trajecten om de leerlingen in het onderwijs te houden zijn altijd ingezet;
 - veel leerlingen zijn niet in staat naar school te komen vanuit medisch/fysieke beperkingen. Er is wel een aanbod voor de leerlingen;
 - de samenwerking met Jeugdhulp binnen één plan is niet gerealiseerd. Hier is wel behoefte aan.
- dit schooljaar zijn we gestart om ook de herstelde schoolgang in beeld te brengen en daarmee ook aandacht te hebben voor behaalde successen;
- we hebben, samen met Leerplicht en OPDC, een verkenning uitgevoerd op het gebruik van de AVG-proof webapplicatie Indigo. Deze module wordt in 2019-2020 ingevoerd;
- binnen het Thuiszitterspact is, samen met het PO, MBO, gemeente Groningen, WIJ en GGD, een veelheid aan activiteiten uitgevoerd. De evaluatie over het eerste jaar is via de website van het SWV beschikbaar: <https://www.swv-vo2001.nl/custom/uploads/2019/09/Thuiszitterspact-Groningen-evaluatie-1ste-jaar-augustus-2019.pdf>

Kengetallen thuiszitters 2018-2019

- de thuiszitters in juni 2019: ca. 40 niet ziekgemelde leerlingen en 60 ziekgemelde leerlingen;
- het aantal leerlingen met een vrijstelling is in onderzoek bij de gemeente Groningen, het betreft volgens de eerste berichten ca. 60 leerlingen. Begin 2019-2020 doen we hier met de gemeente verder onderzoek naar;
- bij ca. 50 leerlingen zijn we er over geheel 2018-2019 in geslaagd de schoolgang te herstellen.

M.b.t. het beleid rondom voortijdig schoolverlaters (VSV) werken we met de ketenpartners MBO en gemeente samen in de RMC regio 3 (Centraal/Midden Groningen en Westerkwartier). Dit is een duurzame bestuurlijke overeenkomst waarin het SWV voor de scholen de verbindende partij is.

Voor het voortgezet onderwijs valt op te merken dat:

- de regio een VSV percentage VO heeft van 0,43%, daarmee onder het landelijk gemiddelde van 0,51%;
- van een te groot deel de scholen aangeven dat de bestemming van de leerling onbekend is. Daar worden de scholen op aangesproken. Conform de regionale afspraken zou het niet mogen voorkomen dat de VO school de vervolgbestemming niet weet. I.v.m. de aangescherpte privacywetgeving ligt deze taak duidelijk bij de scholen en niet bij het SWV;
- net als in het Thuiszitterspact en bij de Transformatie agenda Jeugdhulp zetten we ook in RMC verband in op een intensievere samenwerking tussen gemeente en onderwijs, hier ook specifiek om het aantal VSV-ers verder te laten dalen.

Hoe worden scholen en ouders ondersteund bij Passend Onderwijs?

In het SWV functioneert een Expertise- & Consultatie Team (ECT). Bovenschools bestaat het ECT uit vier deskundigen (2,3 fte) die samen met deskundigen in de scholen het SWV, de scholen en de ouders ondersteunen met als doel passend onderwijs voor leerlingen te realiseren. Het ECT heeft zich ontwikkeld tot een orgaan in het SWV waarin met veel deskundigheid complexe problematiek samen met de school wordt opgepakt. Voor ouders is er een onafhankelijke ouderondersteuner beschikbaar die geen relatie heeft met de school.

Kengetallen 2018-2019

In schooljaar 2018-2019 heeft het ECT 420 casussen op individueel niveau opgepakt (de afgelopen schooljaren was dit resp. 372 en 370). Veruit de meeste verzoeken voor advies en ondersteuning komen vanuit school (361), vanuit ouders of externe partijen kwamen 53 verzoeken voor ondersteuning. Het aantal aanvragen van ouders is meer dan verdubbeld (van 15 naar 32). In de meeste gevallen betreft het deelname aan een Meer Partijen Overleg (MPO, 296 casussen). Het aantal gevallen van 'mediation' door het ECT is ook flink gestegen, van 2 in schooljaar 2017-2018 naar 15 in dit schooljaar. In 10 gevallen is het ECT als ouderondersteuner ingeschakeld (in schooljaar 2017-2018 was dit 6x). Afgelopen schooljaar heeft het ECT ook veel tijd en energie gestoken in leerlingen met complexe problematiek in de overstap van PO naar VO.

Waren er geschillen in schooljaar 2018-2019?

Er zijn twee geschillen aanhangig gemaakt door ouders:

- Een ouder van een leerling van een VO school heeft bezwaar gemaakt tegen een afgegeven toelaatbaarheidsverklaring (TLV) voor het VSO door het SWV. Dit bezwaar heeft bij de voorzieningenrechter gediend. De rechter heeft geoordeeld dat de TLV zowel procedureel als inhoudelijk op de juiste gronden door het SWV is afgegeven. De ouder heeft daarna de zaak aanhangig gemaakt bij de Geschillencommissie. Procedureel kreeg de ouder daar gedeeltelijk gelijk, zonder dat we als SWV het besluit hebben hoeven te wijzigen.
- De Geschillencommissie heeft een andere ouder in het ongelijk gesteld t.a.v. de verwijdering van een leerling. De school heeft naar oordeel van de Commissie juist gehandeld.

Welke belangrijke (bestuurs)besluiten zijn er genomen (DB en AB)?

Er is ingestemd met:

- het nieuw opgestelde ondersteuningsplan 2019-2023.
- de omzetting van de huidige stichting naar een vereniging, waarbij het bestuurlijke model bestaat uit de ALV als hoogste orgaan, een RvT en een directeur-bestuurder.
- met het bestuursverslag 2018, de begrotingen 2019 en 2019-2020 en het jaarplan/de jaarkalender 2019-2020.

Welke prioriteiten waren aan de orde in de ondersteuningsplanraad (OPR)?

De OPR is het orgaan dat namens ouders, leerlingen en personeel de medezeggenschap uitvoert binnen het SWV. Niet te verwarren met MR die dat op schoolniveau doet. De OPR heeft zich in 2018-2019 beziggehouden met:

- hoe Passend Onderwijs en daarvan afgeleid het Ondersteuningsplan nu in de praktijk werkt. In het jaar is er meegedacht over en ingestemd met het Ondersteuningsplan 2019-2023;
- de communicatie met de MR's van de aangesloten scholen (de achterban). Via hen is geprobeerd invulling te geven aan de (vele) vacatures binnen de OPR;
- het meedenken en meepraten over de bestuurlijke inrichting van het SWV;
- de kennis te vergroten op de diverse aspecten van Passend Onderwijs.

Hoe ontvangen scholen middelen voor ondersteuning?

Scholen vragen, via een beschrijving van hun ondersteuningsaanbod in arrangementen, de bekostiging voor de ondersteuning vanuit het SWV aan middels een bijhorende begroting. Elke school heeft een beschreven aanpak van de geboden ondersteuning. Speciaal gericht op ouders heeft elke school een ondersteuningsprofiel vastgesteld. Deze ondersteuningsprofielen zijn op de websites van de scholen en op de site van het SWV geplaatst. In 2018-2019 hebben de scholen opnieuw goede stappen gemaakt in het planmatig handelen inclusief het toedelen van de formatie daarvoor.

Kengetallen 2018-2019

De scholen hebben vanuit het SWV samen €10 miljoen ontvangen t.b.v. de ondersteuning. Ze hebben daarvoor ca. 130 fte ingezet t.b.v. de leerlingen met een ondersteuningsbehoefte. Daarvan is ruim de helft besteed in loonschaal LB (docentenfunctie inclusief klassenverkleining) en het andere deel in overige ondersteunende functies. Scholen kunnen goed inzichtelijk maken hoe ze de middelen besteden.

Op welke manier werken we samen met gemeenten?

De samenwerking met de gemeente vindt plaats op de aansluiting onderwijs-jeugdhulp. Er is op het niveau van het SWV (ambtelijk) en op het niveau van de scholen een veelal goede samenwerking met leerplicht, de sociale teams via VO-WIJ en de GGD. In onze regio hebben we het overleg belegd binnen de RMC regio 3 (waarbinnen ook OOGO is gevoerd), het Thuiszitterspact en het overleg over de Transformatie agenda Jeugdhulp.

- Belangrijk in de samenwerking was de samenwerking binnen het Thuiszitterspact; de lokale overeenkomst met de ketenpartners po-vo-mbo, WIJ, de GGD en de gemeente Groningen (beleid en leerplicht/RMC) om tot een duurzame samenwerking in het terugdringen van het aantal thuiszitters te komen. Ook hier staat de aansluiting/afstemming onderwijs-jeugdhulp centraal. Voor het gehele activiteitenplan van het Thuiszitterspact zie: <https://www.swv-vo2001.nl/custom/uploads/2019/07/Thuiszitterspact-Groningen-uitwerking-2018-2020-1.pdf>
- We hebben het plan opgevat om Jeugdhulp in het onderwijs te realiseren. Dat plan wordt uitgevoerd binnen de Transformatie agenda Jeugdhulp. De gemeenten voeren de regie op dit onderwerp. Zij zijn ook verantwoordelijk voor indicaties Jeugdhulp. De overlegstructuur is ingericht, de werkelijke uitvoering blijkt een moeizaam proces.

Wat als een leerling tijdelijk extra ondersteuning nodig heeft?

In eerste instantie zal altijd de school zelf binnen bestaande arrangementen de extra ondersteuning verzorgen. Het is mogelijk om bij het SWV tussentijdse arrangementen aan te vragen voor niet voorziene ondersteuning. In 2018-2019 is opnieuw beperkt gebruik gemaakt van deze tussentijdse arrangementen. In andere gevallen verwijzen de scholen naar de maatwerkvoorzieningen. In 2018-2019 hebben we te maken gehad met volle maatwerkvoorzieningen en VSO cluster 4 (RENN4). Indien scholen niet kunnen verwijzen blijven ze zelf verantwoordelijk voor de opvang van de leerlingen. Scholen konden in dat geval een beroep doen op middelen van het SWV.

Maatwerk in het regulier onderwijs

In het SWV zijn twee OPDC's ingericht die leerlingen met complexe problematiek een specialistische, tijdelijke en kortdurende lesplaats bieden om vervolgens door te geleiden naar een passende plek in regulier of speciaal onderwijs binnen het VO. Het OPDC Gomarus College is specifiek op denominatie ingericht ten behoeve van ondersteuning aan leerlingen van het Gomarus College. Het OPDC onder het SWV is ingericht voor de ondersteuning aan leerlingen op de overige scholen binnen het SWV. Het OPDC van het SWV heeft de TTVO en Rebound Stad onder haar hoede. Uit de uitgebreide en naar gedegen evaluaties van beide OPDC's (in ons bezit en opvraagbaar) blijkt dat ze voldoen aan een behoefte ter ondersteuning van de scholen.

Kengetallen 2018-2019

- OPDC Gomarus - 55 leerlingen met een kortdurende lesplaats en 1 leerling in trajectbegeleiding. Daarnaast heeft het OPDC inzet gepleegd bij 197 leerlingen.
- Rebound Stad Groningen - 88 (82) leerlingen met een lesplaats met een duur van gem. 16 weken (gelijktijdig ca. 35).
- TTVO - 78 (70) leerlingen met een langdurige lesplaats (gelijktijdig maximaal 55).

Maatwerk in het speciaal onderwijs cluster 3 en 4

Zowel in cluster 3 (W.A. van Liefland als pilot) als in cluster 4 (RENN4 en Portalis als expertisebekostiging) worden leerlingen opgevangen die, met of zonder een specifieke TLV VSO, maatwerkoplossingen krijgen aangeboden. Bij RENN4 en Portalis werken we daarin samen met SWV Ommelanden. Voor cluster 3 gaat het om een relatief klein aantal leerlingen (5) en bij RENN4 betreft het voor ons SWV ca. 50 leerlingen met een TLV.

Hoe is de verwijzing naar het speciaal onderwijs geregeld?

Samen met de twee andere SWV's in de provincie Groningen hebben we één Commissie van Advies (CvA) ingericht. Deze commissie adviseert aan het SWV over de toelaatbaarheid tot het speciaal onderwijs. Vorig schooljaar hebben we vereenvoudigde en minder bureaucratische route ingesteld, waar de scholen erg tevreden over zijn.

Kengetallen vso 2018-2019

- Er zijn in totaal 120 beschikkingen door de CvA afgegeven (voorgaand schooljaar 141) waarvan 23 (31) herindicaties en 25 (37) vanuit de overstap PO-VO. Van deze indicaties waren er 89 (119) t.b.v. cluster 4 en 31 (22) t.b.v. cluster 3 onderwijs.
- Er zaten 262 leerlingen in het vso (272 in het voorgaande schooljaar) waarvan 143 (133) leerlingen in cluster 4 op scholen in ons SWV, 98 (113) in cluster 3. Op scholen buiten ons SWV zaten 21 (26) leerlingen in het vso.

Hoe zit het met de financiële positie van het SWV?

De financiële positie van het SWV is verantwoord, maar komt onder druk te staan. Het SWV kent een bekostigingssystematiek waarbij de middelen o.a. volgens het t-0 systeem worden verdeeld. Dit houdt in dat de middelen die bij het SWV binnenkomen in het zelfde jaar aan de scholen worden uitbetaald om te kunnen besteden aan de zittende doelgroepen leerlingen. In het schooljaar 2018-2019 zijn we met de realisatie binnen de afspraken in het ondersteuningsplan gebleven. De negatieve exploitatie was ruim €540.000. Onttrekking uit het vermogen vindt op kalenderjaren plaats. De begroting 2020 zal in november duidelijk maken of er maatregelen nodig zijn om het vermogen op peil te houden. Het (weerstand)vermogen is nodig om tegenvallers, op het personele vlak in het SWV en het OPDC Stad alsmede een verhoging van het aantal PrO/VSO leerlingen, op te kunnen vangen.

Hoe gaat het SWV om met de privacy wetgeving (AVG)?

Het SWV werkt sinds december 2017 systematisch aan de uitvoering van een plan van aanpak rond de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). De AVG vraagt van ons een aangescherpte aanpak van de informatiebeveiliging en privacy. Naast verschillende beleidsdocumenten op het terrein van de AVG (zoals o.a. een beleidsplan 'Informatiebeveiliging en privacy', een privacyreglement, een protocol 'beveiligingsincidenten & datalekken') is een dataregister opgesteld en zijn de verwerkersovereenkomsten grotendeels op orde gebracht.

Sinds november 2018 heeft het SWV een eigen Functionaris Gegevensbescherming (FG). Met hem wordt met regelmaat overlegd over beleidsmatige en praktische zaken. Ook is de FG in het werkoverleg met het ECT aangeschoven.

Op ICT-vlak wordt gebruik gemaakt van Office 365 i.c.m. met Azure Active Directory en Azure Information Protection, voorzien van de nieuwste Windows 10 software. Tevens zijn ze 'enrolled' om in Intune op afstand beheerd te worden en de opslag in Onedrive for Business en SharePoint is encrypted opgeslagen. En ook de SSD van de laptop is encrypted. De gedragscode voor medewerkers t.b.v. gebruik informatie en ICT is verschillende malen in werkoverleggen aan de orde geweest.

Hoe staat het met de kwaliteitszorg in het SWV?

- In het kader van het nieuwe ondersteuningsplan 2019-2023 is de kwaliteitszorg van het SWV geactualiseerd en verbeterd. Onderdeel hiervan is o.a. de kwaliteitskalender, de verantwoordingscyclus en de vierjarenmatrix op basis van de CIIO-maatstaf. Alle documenten zijn te vinden als bijlage bij het ondersteuningsplan op de website.
- In 2018-2019 is tevredenheidsonderzoek voorbereid t.a.v. trajecten waar ons Expertise- & Consultatieteam bij betrokken is. Dit tevredenheidsonderzoek wordt komend schooljaar uitgevoerd.
- Ook in schooljaar 2018-2019 hebben we een vervolg gegeven aan audits op TLV's PrO en VSO en collegiale visitaties op OPP's. In totaal hebben nu 9 scholen aan een dergelijk traject deelgenomen.